

تحلیل محتوای پژوهش‌های تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی در ایران

حمید قاسمی^۱، میثم عسگرشمسی^۲

۱. دانشیار گروه مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور

۲. دانشجوی مقطع دکترای مدیریت ورزشی مرکز تحصیلات تکمیلی دانشگاه پیام نور، دبیر تربیت‌بدنی آموزش و پرورش شهرستان تنکابن و مدرس مدعو دانشگاه پیام نور مرکز رامسر*

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۰۷/۱۵

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۳/۱۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر، تحلیل محتوای پژوهش‌های حوزه تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی در ایران بود. نوع پژوهش، آمیخته و مبتنی بر تحلیل محتوا برای ارزیابی محتوای مقالات بود. نمونه آماری، کل‌شمار و شامل مقالات منتشرشده و مرتبط در نشریات علمی-پژوهشی ایران تا پایان سال ۱۳۹۶، برابر با ۸۴۳ مقاله بود. بیشتر پژوهش‌ها در فصلنامه «رشد و یادگیری حرکتی» دانشگاه تهران با ۸۷ مقاله منتشر شدند. محور اصلی پژوهش‌ها، در حوزه‌های مدیریت ورزشی: عوامل رفتار سازمانی دبیران تربیت‌بدنی و دانش‌آموزان، در روان‌شناسی: مسائل مربوط به انگیزش، اعتمادبه‌نفس دانش‌آموزان، در رفتار حرکتی: مرتبط با یادگیری حرکتی و عملکرد ادراکی- حرکتی، در فیزیولوژی: مربوط به علم تمرین، تغذیه و ترکیب بدنی، در طب ورزشی: مرتبط با توان بخشی و اصلاح ناهنجاری‌های قامتی بودند. در ۵۵ درصد از پژوهش‌ها از روش نیمه‌تجربی استفاده شد. بیش از ۹۷ درصد از پژوهش‌ها دارای هدف کاربردی بودند. گروه دانش‌آموزان با ۶۲ درصد، سطح تحلیل غالب پژوهش‌ها بودند و ۷۲ درصد از مطالعات روی دانش‌آموزان انجام شد. ۹۸/۵ درصد از پژوهش‌ها با داده‌های مقطعی با ابزار پروتکل پژوهش ۵۵/۵ درصد انجام شدند. از داده‌های طولی استفاده نشد. ۱۵ درصد از پژوهش‌ها در تهران و ۱۰ درصد به‌طور ملی انجام شدند که بیشتر توسط سه نویسنده (۷۰/۵ درصد) منتشر شدند. حداقل یک نویسنده زن در ۵۵ درصد از پژوهش‌ها بود. از سال ۱۳۹۰ به بعد، روند پژوهشی در این حوزه رشد چشمگیری دارد؛ بنابراین، انتظار می‌رود این پژوهش‌ها علاوه بر شناسایی مسائل، مشکلات و محدودیت‌های موجود و گذشته، رویکردی آینده‌نگر برای کشف فرصت‌ها و جهت‌دهی کارکنان اجرایی و ستادی به سلامت، خلق ارزش‌های فرهنگی، تربیتی و اخلاقی در ورزش دانش‌آموزی اتخاذ کنند.

واژگان کلیدی: تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی، تحلیل محتوا، پژوهش‌های تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی، ایران.

مقدمه

در دنیای امروز، دانایی یکی از محورها و شاخص‌های اصلی پیشرفت و تعالی هر جامعه به‌شمار می‌رود. سنجش سطح دانایی به میزان تولید و مصرف اطلاعات و گسترش دانایی به دسترسی سریع و آسان به منابع علمی موثق وابسته است. دانسته‌های ما یا با مطالعه منابع اطلاعاتی موجود یا با پژوهش‌هایی که انجام می‌دهیم، به‌دست می‌آیند. اگر این دانسته‌ها بر پایه نتایج پژوهش‌های قبلی باشند، در واقع، به مصرف اطلاعات پرداخته‌ایم و اگر مبتنی بر مشاهده‌ها و تحلیل‌های جاری باشند، تلاش ما به تولید اطلاعات منجر شده است؛ بنابراین، منبع اصلی تولید اطلاعات و دانش جدید حاصل فعالیت‌های پژوهشی‌ای است که انجام می‌شوند. پژوهش، کوشش برای یافتن بهترین راهکارهای ممکن برای حل مشکلات موجود در عرصه‌های زندگی است (غفاری، ۱۳۹۱). قانون اساسی به‌صورت کلی و در اصول متعددی به مسئله مهم مطالعه، پژوهش، نوآوری و خلاقیت اشاره کرده است. بندهای الف و ب اصل دوم قانون اساسی، بندهای دوم و چهارم اصل سوم و اصل ۲۴ قانون اساسی، به بالابردن سطح آگاهی‌های عمومی از طریق تأسیس مراکز پژوهشی و تشویق پژوهشگران اشاره دارند. طبق اصل سوم، دولت موظف است همه امکانات خود را برای دستیابی به این امور به‌کار بندد؛ بنابراین، یکی از وظایف اصلی مسؤولان حکومت اسلامی، افزایش سطح معلومات عمومی مردم و تقویت پژوهش و تشویق پژوهشگران عنوان شده است (قانون اساسی ج.۱، ۱۳۶۸). پژوهش، گسترش مرزهای دانش در حوزه‌های علمی-پژوهشی و تکامل هر زمینه علمی مانند تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی را فراهم می‌کند. توجه به ورزش و تربیت‌بدنی در جمعیت دانش‌آموزی، مهم‌ترین رویکرد کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه در جهان است. در ایران نیز طی سال‌های اخیر، اقدامات و برنامه‌های نسبتاً خوبی در جهت افزایش سلامت جسمی و روحی در میان دانش‌آموزان کشور اجرا شده‌اند.

طبق نمودار سازمانی وزارت آموزش و پرورش، معاونت تربیت‌بدنی و سلامت آموزش و پرورش یکی از شش معاونت زیرنظر وزیر آموزش و پرورش است که دارای سه دفتر است: ۱- دفتر تربیت‌بدنی و فعالیت‌های ورزشی؛ ۲- دفتر امور سلامت و تندرستی؛ ۳- دفتر مراقبت در برابر آسیب‌های اجتماعی و همچنین، دارای دبیران و آموزگاران درس تربیت‌بدنی و مراقبان سلامت در بخش عملیاتی در مدارس سطح کشور است. معاونت تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش به‌عنوان متولی ورزش دانش‌آموزی کشور، طرح‌ها و برنامه‌های متعددی را در جهت رشد و توسعه ورزش در میان جمعیت میلیونی دانش‌آموزی کشور اجرا کرده است. در حال حاضر، کمبود امکانات و زیرساخت‌های ورزش و کمبود معلمان تربیت‌بدنی را می‌توان از مهم‌ترین موانع رشد و توسعه ورزش در مدارس دانست. با توجه به ارائه برخی آمارهای نگران‌کننده از افزایش استفاده از دخانیات و حتی مواد مخدر در میان

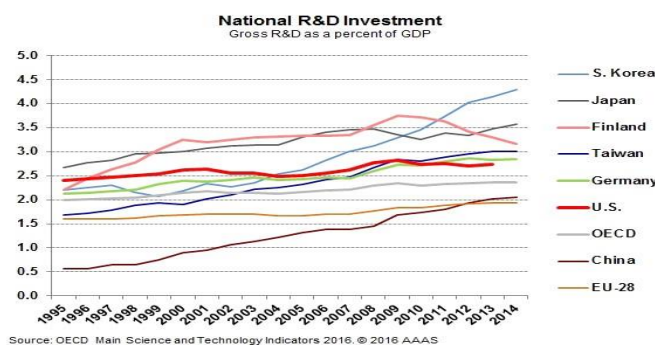
بخشی از جمعیت دانش‌آموزی کشور و خطرهای جدی آن، ورزش و فعالیت‌های بدنی می‌توانند به‌عنوان راهکاری اساسی برای کاهش آسیب‌های اجتماعی در مدارس، به‌کار گرفته شوند. در این میان، نقش معاونت تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش به‌عنوان متولی این بخش بسیار مهم و حیاتی است (سامانه وزارت آموزش و پرورش).

پژوهش‌های حوزه تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی ایران قدمتی بیش از ۲۰ سال دارند و این حوزه، به‌عنوان حوزه علمی مهمی در بین پژوهشگران زیادی مطرح است. امروزه، هم‌زمان با توجه گسترده به پژوهش‌ها در این حوزه، رشد تعداد پژوهشگران، رشد تعداد مقالات منتشرشده، رشد تعداد کنفرانس‌ها و مجلات علمی متمرکز بر حوزه تربیت‌بدنی و ورزش وزارت آموزش و پرورش به‌ویژه دبیران تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی در مدارس نیز اتفاق افتاده است که به پراکندگی زیاد پژوهش‌ها و موضوع‌های پژوهشی منجر شده است که بیشتر ناشی از نبود درک یکسان از مفهوم تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی در مدارس و دیدگاه متفاوت پژوهشگران و حوزه‌های متنوع علوم ورزشی و تربیت‌بدنی است. از ۲۰ سال گذشته تاکنون، بیشتر پژوهش‌های انجام‌شده در تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزان، بیشتر بر پنج حوزه مدیریت، روان‌شناسی، بیومکانیک، فیزیولوژی (تن‌کارکردی) و طب ورزشی در تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی تمرکز کرده‌اند. با تغییرات سریع در نیازها و انتظارات دانش‌آموزان و برنامه‌های متنوع نظیر طرح‌های ملی ورزشی و کتاب‌های راهنمای تدریس درس تربیت‌بدنی و برگزاری المپیادهای ورزشی دانش‌آموزی درون‌مدرسه‌ای، تأمین این نیازها و انتظارات در حال رشد، ضروری است و توجه به سایر جنبه‌ها نظیر ورزش و سلامت روانی و جسمانی کارکنان ستادی و اجرایی در آموزش و پرورش را حیاتی می‌کند.

برای پیشرفت علمی و آموزشی و رسیدن به حداقل‌های توسعه‌یافتگی، پژوهش سنگ بنای اولیه است؛ زیرا، پژوهشگر با نگاهی نقادانه و موشکافانه به پیرامون خود می‌نگرد و برای رفع مشکلات جامعه و ارائه بهترین راهکارهای عملی، اطلاعات موثقی را در اختیار متولیان امور می‌گذارد؛ به‌گفته گیولوژی^۱ پژوهش عبارت است از دیدن آنچه دیگران دیده‌اند و اندیشیدن درباره آنچه هیچ‌کس نیندیشیده است (اسموکر و گریپندورف^۲، ۲۰۰۸). پژوهش، موتور محرک پیشرفت و مبنای توسعه است و تضمینی برای استمرار توسعه به‌شمار می‌آید. همچنین، به‌کار بستن نتایج پژوهش‌های انجام‌شده در هر زمینه

-
1. www.medu.ir
 2. Gyorgy
 3. Smucker & Grappendorf

به بهبود راهکارها و روش‌های معمول در زمینه‌های موردنظر منجر می‌شود (افشار، ۱۳۹۱). تحلیل محتوای پژوهش‌های انجام‌شده از رایج‌ترین اقدام‌ها است. در دنیای امروز، کشورهای پیشرفته جوامعی هستند که به اهمیت پژوهش پی‌برده‌اند و سرمایه‌گذاری‌های کلانی را در این بخش انجام داده‌اند؛ زیرا، برای پیشرفت نیازمند نوآوری هستیم و لازمه افزایش نوآوری، داشتن دانش، آگاهی و فناوری است و «پژوهش‌های علمی» به‌طور مستقیم در پیشرفت هر دو عامل تأثیرگذار هستند. با نگاهی اجمالی به شکل زیر می‌توان اهمیت پژوهش را دریافت.

شکل ۱ - پژوهش و توسعه ناخالص به‌عنوان درصدی از تولید ناخالص داخلی کشورها

اما آیا همه ما از ظرفیت‌های نهفته در بخش پژوهش کشورمان بهره می‌بریم؟ آیا به‌سادگی می‌توان تعیین کرد که کدام روش پژوهش در هر حوزه‌ای به موفقیت منجر خواهد شد؟ «مغز ایرانی در بستری رشد می‌کند که اندیشمندان از امنیت روحی، روانی و اجتماعی لازم برخوردار باشند. در کنار آن، وجود بستر پژوهشی سالم می‌تواند ضامن تولید کالایی فیزیکی یا نرم‌افزاری یا فرهنگی باکیفیت شود. وقتی باوجود تأکیدهای متعدد رهبری درباره حفظ سطح علمی کشور، سهم بودجه پژوهش در کشور هرگز از نیم‌درصد تولید ناخالص ملی تجاوز نکرده است، با این نگاه متحجرانه به مدیریت کشور چگونه می‌توان انتظار داشت که این پژوهشگران بتوانند با پژوهش خود زمینه تولید کالای باکیفیت ایرانی را فراهم کنند. این پولی که در کشور به پژوهش می‌دهند، بیشتر به درد همان خرید و فروش مقاله در میدان انقلاب و روبه‌روی دانشگاه تهران می‌خورد» (آخانی، ۱۳۹۷). انجام پژوهش در زمینه تحلیل محتوای مقالات مدیریت ورزشی در حوزه‌های مختلف در داخل ایران و جهان محدود است. تپه‌رشی (۱۳۸۹) با بررسی محتوای مقالات مدیریت ورزشی نشریات «المپیک»، «پژوهش در علوم ورزشی»، «حرکت» و «علوم حرکتی و ورزشی» در بین سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۷ نشان دادند که حوزه مدارس فقط ۱۴/۴ درصد و آموزش ۴/۳ درصد از مجموع مقالات در حوزه

مدیریت ورزشی را به خود اختصاص دادند. سجادی، هاشمی، بهنام، احمدی و بخشنده (۱۳۹۵) اظهار کردند که بین اجزای صنعت ورزش، بیشترین مقالات به ورزش دانشگاه و مدارس با ۲۰ درصد اختصاص داشت. هلالی‌زاده، تقی‌زاده، افشاری و ایرانی (۱۳۹۶) در نتایج پژوهشی تحلیل محتوای نشریه «فیزیولوژی ورزشی» پژوهشگاه تربیت‌بدنی و علوم ورزشی بیان کردند که ۶۴/۳ درصد از مقالات در حوزه سلامت، ۲۲/۴ درصد در حوزه ورزش قهرمانی و ۱۳/۳ درصد در سایر مباحث قرار داشتند. از نظر روش پژوهش نیز ۹/۹ درصد از مقالات، توصیفی و ۷۶/۸ درصد، نیمه‌تجربی بودند. عاشوری، دوستی، رضوی و حسینی (۱۳۹۶) در تحلیل محتوای پژوهش‌های کارآفرینی ورزشی در ایران نشان دادند که این پژوهش‌ها از سال ۱۳۹۰ رشد زیادی داشتند. کان و مک‌کنزی (۲۰۱۷) بر ایجاد محیطی در مدرسه و محله برای تشویق بچه‌ها به انجام فعالیت بدنی و بهبود تناسب‌اندام تأکید کردند. پیتس و پدرسون^۱ (۲۰۰۵) با تحلیل محتوای مقالات نشریه بین‌المللی مدیریت ورزشی بیان کردند که حوزه مدیریت و مهارت‌های سازمانی، بازاریابی، تجارت، مدیریت آموزش و اقتصاد، بیشترین تعداد مقالات را داشتند.

مسئله اصلی و تأکید پژوهش حاضر بر سه موضوع الگوهای پژوهشی، روند پژوهشی و گرایش‌های پژوهشی، به شرح زیر خواهد بود:

الف- گرایش پژوهشی: شامل محورهای نشریات موردبررسی و موضوع‌های منتخب و مرتبط با تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی؛ ب- الگوهای پژوهشی: شامل محورهای روش پژوهش، سطح تحلیل، نوع گردآوری داده‌ها، منبع داده‌ها از نظر زمانی و نیز از نظر نوع ابزارگردآوری داده‌ها، توزیع جغرافیایی و مکان انجام پژوهش، تعداد نویسندگان، جنسیت و مشارکت پژوهشی زنان؛ ج- روند پژوهشی که ناظر بر محورهای سال چاپ و انتشار مقاله است.

بر این اساس، مطالعه‌ی حاضر درصدد تحلیل وضعیت محتوای مقالات منتشر شده در نشریات تخصصی علوم ورزشی و تربیت‌بدنی کشور از سال ۱۳۷۶ تا پایان سال ۱۳۹۶، با موضوع تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی از منظر سه موضوع کلیدی (گرایش پژوهشی، الگوهای پژوهشی و روند پژوهشی) و پاسخ‌گویی به محورهای ذکر شده است.

روش‌شناسی پژوهش

-
1. Kahan & McKenzie
 2. Pitts & Pedersen

این پژوهش از نوع آمیخته و براساس تحلیل محتوا است. در این مطالعه، از رویکرد توصیفی تحلیلی برای توصیف و ارزیابی محتوای مقالات جامعه هدف استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش، تمام مقالات چاپ شده با موضوع تربیت بدنی و ورزش در وزارت آموزش و پرورش ایران در نشریات علمی-پژوهشی دانشکده‌های تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه‌های کشور تا پایان سال ۱۳۹۶، به تعداد ۸۴۳ مقاله هستند. برای تعیین جامعه پژوهش، با مراجعه به سایت‌های پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی، بانک اطلاعات نشریات کشور و دانشکده‌های تحصیلات تکمیلی تربیت بدنی و علوم ورزشی و سازمان‌های مربوط (پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی، کمیته و آکادمی ملی المپیک)، نشریات هدف شناسایی و انتخاب شدند (جدول شماره یک). در پژوهش حاضر، نمونه‌گیری انجام نشد؛ زیرا، تمام جامعه بررسی و تحلیل شده است؛ بنابراین، نمونه آماری برابر با جامعه آماری و تمام شمار است (تعداد = ۸۴۳). برای جمع‌آوری داده‌ها فهرستی طراحی شد که شامل دو بخش بود: ۱- اطلاعات و آدرس وب‌گاه نشریات مرتبط با مقالات؛ ۲- واژه‌های مرتبط با موضوع تربیت بدنی و ورزش دانش‌آموزی ایران در مقالات مورد نظر؛ بنابراین، واژه‌های مورد نظر در سرعنوان‌های موضوعی فارسی و سایت‌های نشریات دانشگاهی جست‌وجو و مستند شدند. واحدهای تحلیل این بررسی برای کدگذاری براساس پرسش‌های نه‌گانه در سه موضوع کلیدی دسته‌بندی شدند. ابزار مورد استفاده در پژوهش، برگه کدگذاری شده براساس دستورالعمل پژوهشگر ساخته (شامل نشریه، محورهای موضوع، روش پژوهش، سطح و جامعه آماری، مدت زمان انجام، نوع ابزار، پراکنش جغرافیایی، تعداد و جنسیت نویسندگان و سال انتشار) بود. همچنین، برای کاهش خطا، افزایش اعتبار نتایج پژوهش، صحت اطلاعات ثبت شده و جلوگیری از تعصبات و نظرهای شخصی، تحلیل محتوای مقالات توسط دو پژوهشگر (دانشجوی دکترای مدیریت ورزشی و دبیر تربیت بدنی) انجام شد. به این ترتیب، خطاهای صورت گرفته در هر مرحله از پژوهش شناسایی و حذف شدند. در مطالعه مقدماتی، ۳۵ مقاله به صورت تصادفی توسط دو کدگذار مجرب بررسی شدند که ضریب توافق بین کدگذاران آن از طریق فرمول پی‌اسکات^۳ (۹۲ درصد) به دست آمد. با توجه به اینکه ضریب توافق بین کدگذاران بیشتر از ۷۰ درصد بود، هریک از کدگذاران می‌توانستند تمام نمونه‌های پژوهش را کدگذاری کنند. روش تحلیل محتوا بهتر از هر روش پژوهش دیگری به پژوهشگر اجازه می‌دهد تا دقت عمل روش‌شناختی و ژرفانگری را که معمولاً به آسانی به دست نمی‌آید، به شیوه هماهنگی برآورده کند (قاسمی، کشکر، راسخ و کرمی، ۱۳۹۶). برای تجزیه و تحلیل نتایج پژوهش از آمار توصیفی (فراوانی و درصد) و استنباطی (آزمون

1. www.SID.ir
 2. www.Magiran.com
 3. Pi Scott

پی‌اسکات- ضریب توافق-) و همچنین، نرم‌افزار اس.پی.اس.اس.^۱ در سطح معناداری $P \leq 0/05$ استفاده شد.

نتایج

با توجه به سه موضوع کلی گرایش‌ها، الگوها و روند پژوهشی، یافته‌های پژوهش در قالب جداول زیر ارائه و نتایج آن گزارش شده‌اند.

الف- گرایش‌های پژوهشی: در قالب دو محور نشریه‌ها و موضوع‌های منتخب بررسی شده‌اند. محور نشریه‌ها: جدول شماره یک نشان می‌دهد که از ۴۰ نشریه بررسی شده بیشترین تعداد پژوهش‌ها با موضوع تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی در نشریه «رشد و یادگیری حرکتی» دانشگاه تهران با ۸۷ مقاله چاپ شده است.

جدول ۱- نشریات علمی تربیت‌بدنی به همراه تعداد مقاله‌های مرتبط با تربیت‌بدنی و ورزش آموزش و پرورش

ایران

ردیف	نام مجله / نشریه دانشگاهی	تعداد	ردیف	نام مجله / نشریه دانشگاهی	تعداد
۱	فصلنامه مدیریت و فیزیولوژی ورزشی شمال	۱	۲۱	فصلنامه فیزیولوژی ورزشی پژوهشگاه تربیت‌بدنی و علوم ورزشی	۱۶
۲	نشریه پژوهش در علوم زیستی و فعالیت بدنی - دانشگاه سیستان و بلوچستان	۱	۲۲	فصلنامه مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش دانشگاه پیام نور گرمسار	۱۷
۳	فصلنامه محققان در علوم ورزشی- دانشگاه آزاد تهران مرکز	۲	۲۳	نشریه علوم زیستی ورزشی دانشگاه تهران	۱۷
۴	مطالعات کاربردی تندرستی در فیزیولوژی ورزش دانشگاه شهید مدنی آذربایجان	۳	۲۴	دوفصلنامه پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی دانشگاه خوارزمی	۱۹
۵	دوفصلنامه مدیریت منابع انسانی در ورزش دانشگاه شاهرود	۶	۲۵	دوفصلنامه علوم حرکتی و ورزش دانشگاه خوارزمی	۲۰
۶	فصلنامه مدیریت و رفتار سازمانی در ورزش دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب	۶	۲۶	نشریه طب ورزشی دانشگاه تهران	۲۱
۷	نشریه پژوهش در توان‌بخشی ورزشی- دانشگاه بوعلی سینا	۶	۲۷	مطالعات تربیت‌بدنی و علوم ورزشی مرکز توسعه پژوهش‌های نوین ایران	۲۲
۸	دوفصلنامه پژوهش در ورزش تربیتی (پژوهش در ورزش دانشگاهی)	۶	۲۸	فصلنامه پژوهش‌های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش جهاد دانشگاهی	۲۳

۹	دوفصلنامه مدیریت و توسعه ورزش دانشگاه گیلان	۷	۲۹	نشریه مدیریت ورزشی دانشگاه تهران	۲۶

ادامه جدول ۱- نشریات علمی تربیت بدنی به همراه تعداد مقاله‌های مرتبط با تربیت بدنی و ورزش
آموزش و پرورش ایران

ردیف	نام مجله / نشریه دانشگاهی	تعداد	ردیف	نام مجله / نشریه دانشگاهی	تعداد
۱۰	فصلنامه پژوهش در مدیریت ورزش دانشگاه علامه طباطبایی (پژوهش‌نامه اقتصاد و بازاریابی ورزشی)	۷	۳۰	روان‌شناسی ورزش- نشریه رفتار حرکتی و روان‌شناسی ورزشی- دانشگاه شهید بهشتی	۲۶
۱۱	فصلنامه علمی- پژوهشی مطالعات راهبردی وزارت ورزش و جوانان	۷	۳۱	فصلنامه علوم ورزش دانشگاه آزاد اسلامی کرج	۲۷
۱۲	مدیریت ارتباطات در رسانه‌های ورزشی (علمی- ترویجی)	۷	۳۲	فصلنامه مطالعات مدیریت ورزشی پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی	۲۸
۱۳	نشریه ورزش و علوم زیست حرکتی- دانشگاه حکیم سبزواری	۷	۳۳	فصلنامه پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور	۲۹
۱۴	فصلنامه رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی (انجمن مدیریت ورزشی ایران)	۷	۳۴	فصلنامه پژوهش در علوم ورزشی پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی	۳۵
۱۵	فصلنامه بیومکانیک ورزشی- دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان	۹	۳۵	پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی دانشگاه مازندران	۳۸
۱۶	فصلنامه پژوهش‌های مدیریت ورزشی و علوم حرکتی دانشگاه بوعلی سینای همدان (پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی)	۹	۳۶	فصلنامه مطالعات روان‌شناسی ورزشی پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی	۳۹
۱۷	نشریه مطالعات کاربردی علوم زیستی در ورزش- دانشگاه بیرجند	۱۳	۳۷	نشریه علمی- پژوهشی المپیک- کمیته ملی المپیک	۴۹
۱۸	نشریه تحقیقات کاربردی علوم ورزشی، آموزش بدون مرز	۱۴	۳۸	فصلنامه رفتار حرکتی پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی	۷۲
۱۹	فصلنامه مطالعات طب ورزشی پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی	۱۵	۳۹	حرکت دانشگاه تهران	۸۴
۲۰	دوفصلنامه پژوهش در طب ورزشی و فناوری دانشگاه خوارزمی	۱۵	۴۰	نشریه رشد و یادگیری حرکتی دانشگاه تهران	۸۷
	مجموع مقاله‌ها			۸۴۳	

محور موضوع‌های منتخب: طبق جدول شماره دو، از نظر موضوع‌های مورد مطالعه، بیشترین محور و حوزه مورد مطالعه مربوط به محور عوامل رفتار سازمانی است که مرتبط با رفتار و عملکرد معلمان تربیت بدنی (۴۸/۸ درصد) در حوزه مدیریت ورزشی (۳۵/۷۰ درصد) است. تعداد سایر مطالعات در

۲۲ محور در پنج حوزه مورد بررسی به شرح جدول شماره دو آمده است. محورهای هر حوزه براساس موضوع‌های مرتبط و پرتکرار در مقالات علمی- پژوهشی بررسی شده، استخراج و دسته‌بندی شدند.

جدول ۲- موضوع‌ها به تفکیک محورهای مورد توجه پژوهشگر در مقالات چاپ شده در نشریات ذکر شده در جدول ۱

درصد	تعداد	درصد	محورهای مورد مطالعه	فصل	ردیف
۲۵/۷۰	۵۵	۱۸/۳	برنامه درسی تربیت‌بدنی: تحلیل محتوا و مطالعات تطبیقی، نیازسنجی و کیفیت‌بخشی و ارزشیابی یا عوامل مؤثر در اجرا، موانع و تقویت‌کننده‌های توسعه مفهومی و ادراک دانش‌آموزان از این درس و تحقق اهداف آموزشی تربیت‌بدنی، ارزیابی کتاب راهنمای معلم در تدریس، شناسایی مشکلات موجود و هر آنچه مرتبط با برنامه درسی تربیت بدنی است.	۳	۱
	۳۱	۱۰/۳	طرح، برنامه راهبردی و ارزشیابی: از برنامه‌ها مانند طرح‌ها، المپیادها، مسابقات علمی و تخصصی و دوره‌های ضمن خدمت، تدوین راهبرد، و ساختار و تشکیلات ورزش دانش‌آموزی		
	۱۸	۶/۰۰	فعالیت‌های فوق‌برنامه ورزشی: مسابقات دانش‌آموزی، تحلیل‌ها، موانع، استعدادیابی، طرح مدرسه قهرمان و المپیادهای ورزشی درون و برون‌مدرسه‌ای در کانون‌های ورزشی و مشارکت و نهضت داوطلبی		
	۱۴۷	۴۸/۸	عوامل رفتار سازمانی: که مرتبط با رفتار و عملکرد معلمان تربیت‌بدنی هستند. صلاحیت حرفه‌ای، مسائل شغلی و کاری، رفتار دانش‌آموزان و فرهنگ سازمانی، مدیریت و رهبری کلاس با خلاقیت و نوآوری و غیره		
	۱۹	۶/۳	ارتباطات و رسانه‌های گروهی: مهارت‌های ارتباطی معلم و دانش‌آموزان، ارتباط با باشگاه‌ها و فدراسیون‌های ورزشی و استعدادیابی، کارآفرینی و فناوری اطلاعات در ورزش مدارس		
	۸	۲/۷	فضا، تجهیزات، اماکن ورزشی: ایمنی و استاندارد تجهیزات و اماکن ورزشی مستقل، فضا و حیاط مدارس		

		۱/۳۰	۴	طرح‌های جامع تربیت‌بدنی در هر پایه تحصیلی ورزش پایه و قهرمانی		
		۰/۷۰	۲	ورزش همگانی و بومی - محلی		
		۱/۶۵	۵	ورزش تفریحی و اوقات فراغت، حیاط پویا، نرمش صبحگاهی	حوزه ورزش	دانش‌آموزی
		۱/۶۵	۵	ورزش پرورشی (آموزشی و تربیتی)		
		۲/۳۰	۷	اعتباریابی و روایی‌سازی پرسش‌نامه‌ها و آزمون‌ها		
ادامه جدول ۲- موضوع‌ها به تفکیک محورهای مورد توجه پژوهشگر در مقالات چاپ‌شده در نشریات ذکر شده در جدول ۱						
ردیف	حوزه	محورهای مورد مطالعه	تعداد	درصد	مجموع درصد	درصد
۲	روانشناسی	ویژگی‌ها، روحیه، نگرش، قابلیت و مهارت، سلامت عمومی (جسمانی و روانی) و بهره هوشی دانش‌آموزان و دبیران تربیت‌بدنی	۲۱	۲۶	۸۱	۹۱/۶۰
		قصه، رفتار، تصمیم، نیت، گرایش و تمایل، انگیزش و هدف‌گزینی، شادمانی، عزت و اعتماد به نفس دانش‌آموزان در کلاس تربیت‌بدنی	۵۴	۶۷		
		اعتباریابی و روایی و پایایی پرسش‌نامه‌ها و مقیاس‌ها	۶	۷		
۳	پهوپمکانیک (فشار، کشش)	رشد و تکامل حرکتی، نمو و بالیدگی اجتماعی و جسمی، ویژگی‌های آنتروپومتریک	۳۵	۱۴	۲۴۷	۲۹/۳۰
		یادگیری حرکتی، مهارتی و عملکرد حرکتی - ادراکی، تصویرسازی و تمرین ذهنی	۱۲۰	۴۹		
		ترکیبی از رشد و تکامل حرکتی و یادگیری حرکتی و ارزیابی توانایی حرکتی و مهارت	۸۲	۳۳		
۴	تندرستی و تندرستی	اعتباریابی و روایی‌سازی آزمون‌های جسمانی، مهارتی و عملکردی	۱۰	۴	۱۳۷	۱۶/۲۵
		فعالیت بدنی و تندرستی، علم تمرین، آمادگی جسمانی و حرکتی	۲۹	۲۱		
		تغذیه، ترکیب بدنی، ساختار جسمانی و داروهای مکمل، نیروزا و ممنوع (غیرمجاز)	۲۳	۱۷		
۵	پهوپمکانیک	ترکیبی از علم تمرین، تغذیه و ترکیب بدنی	۸۵	۶۲	۷۷	۹/۱۵
		تمرین حرکات اصلاحی، ارزیابی وضعیت بدن و روند تکامل و ناهنجاری‌های جسمانی	۱۹	۲۴/۵		
		ترکیبی از حرکات اصلاحی و آسیب‌شناسی، برنامه توان‌بخشی ناهنجاری‌های بدنی	۳۶	۴۷		

۱۵/۵	۱۲	روایی‌سنجی آزمون، تهیه و طراحی نرم‌افزار نرم استاندارد و هنجاریابی معادلات اندازه‌گیری
۱۰۰	۸۴۳	مجموع

ب- الگوهای پژوهشی: الگوهای پژوهشی در قالب این هفت زیرالگو بررسی شدند: روش پژوهش، سطح تحلیل، نوع گردآوری داده‌ها، منبع داده‌ها، توزیع جغرافیایی، تعداد نویسندگان و مشارکت پژوهشی زنان.

زیرالگوی یک؛ روش پژوهش: در جدول شماره سه، با بررسی ۸۴۳ مقاله، اغلب از روش نیمه‌تجربی (۵۵ درصد) و کمتر از روش‌های کیفی و سایر روش‌ها (۰/۵۰ درصد و یک درصد) استفاده شد. در جدول شماره چهار، روش پژوهش براساس راهبرد و مسیر اجرای پژوهش‌ها به تفکیک آمده است. در جدول شماره چهار، روش پژوهش بیش از ۹۷ درصد از پژوهش‌ها بر اساس هدف، کاربردی بود.

جدول ۳- فراوانی الگوهای پژوهشی به تفکیک روش پژوهش

درصد	فراوانی	روش پژوهش
۴۰	۳۳۹	کمی (میدانی / پیمایش پرسش‌نامه‌ای)
۰/۵۰	۴	کیفی
۵۵	۴۶۵	تجربی (نیمه‌تجربی)
۳/۵۰	۲۹	آمیخته (ترکیبی از روش‌های کمی و کیفی)
۱	۶	سایر روش‌ها (مطالعات کتابخانه‌ای و بررسی اسناد و قوانین و بررسی منابع، تحلیل محتوا)
۱۰۰	۸۴۳	مجموع

جدول ۴- روش پژوهش براساس راهبرد و مسیر اجرا

درصد	فراوانی مجموع	درصد	فراوانی	براساس مسیر اجرا	براساس راهبرد
۴۸	۴۰۷	۰	۰	آزمایشی کامل	تجربی
		۱۰۰	۴۰۷	نیمه‌آزمایشی	
		۰	۰	پیش‌آزمایشی (شبه آزمایشی)	
		۱۴	۵۳	پژوهش پیمایشی	توصیفی
۴۴	۳۶۸	۴۹	۱۷۹	پژوهش همبستگی	
		۰	۰	بررسی موردی	
		۳/۲۵	۱۲	تحلیل محتوا	

پژوهش‌های علی - مقایسه‌ای	۵۲	۱۴
تاریخی	۰	۰
فراتحلیل	۰	۰
دلفی	۲	۰/۵۰

جدول ۴- روش پژوهش براساس راهبرد و مسیر اجرا

براساس راهبرد	براساس مسیر اجرا	فراوانی	درصد	فراوانی مجموع	درصد
توصیفی	تحلیل سلسله‌مراتبی (تحلیل مسیر)	۲۳	۶/۲۵	۵	۰/۵۰
	برنامه راهبردی	۰	۰		
	توصیفی-تحلیلی	۴۷	۱۳		
	مطالعه موردی (موردکاوی)	۲	۴۰		
کیفی	گروه متمرکز	۰	۰	۵	۰/۵۰
	گروه اسمی	۰	۰		
	تحلیل گفتمان	۱	۲۰		
	تاریخی	۰	۰		
آمیخته (ترکیبی)	مصاحبه عمیق	۱	۲۰	۶۳	۷/۵۰
	پژوهش مشاهده‌ای	۱	۲۰		
	تجربی و توصیفی	۵۶	۸۹		
	تجربی و کیفی	۲	۳		
مجموع	توصیفی و کیفی	۵	۸	۸۴۳	۱۰۰
	مجموع	۱۰۰	۱۰۰		

جدول ۵- روش پژوهش براساس هدف

نوع پژوهش براساس هدف	فراوانی	درصد فراوانی
بنیادی	۱	۰/۱۲
توسعه‌ای	۲۱	۲/۵۰
کاربردی	۸۲۱	۹۷/۳۸
مجموع	۸۴۳	۱۰۰

زیرالگوی دو؛ سطح تحلیل: نتایج پژوهش در جدول شماره شش نشان می‌دهد که سطح تحلیل غالب در مطالعه گروه دانش‌آموزان مدارس عادی برابر با ۶۲/۲۵ درصد است. میزان مطالعه سایرین در جدول زیر گزارش شده است.

جدول ۶- فراوانی الگوهای پژوهشی به تفکیک سطح تحلیل

درصد	فراوانی	سطح پژوهش تحلیلی		
۰/۱۰	۱	شرکت/ سازمان شامل فدراسیون ورزش دانش‌آموزی/ کانون‌ها و هیئت‌های ورزش دانش‌آموزی		
۰/۹۰	۸	اماکن ورزشی (سالن ورزشی مستقل و فضای ورزشی مدارس) ملکی و استیجاری		
		پسر و دختر (مختلط)	دختر	پسر
درصد	فراوانی	گروه دانش‌آموزان مدارس عادی		
۶۲/۲۵	۵۲۳	۱۵۸	۱۲۷	۲۳۸
۳/۰۵	۲۶	۱۹	۰	۷
۴/۸۰	۴۱	۲۸	۴	۹
		گروه معلمان (آموزگاران و دبیران) درس تربیت‌بدنی		
۱۷/۰۰	۱۴۲	۱۲۹	۷	۶
۱/۶۵	۱۴	گروه ترکیبی از دانش‌آموزان، معلمان تربیت‌بدنی و غیرتربیت‌بدنی و مدیران و کارکنان ادارات آموزش و پرورش		
۵/۰۰	۴۳	برنامه محتوای درس (کتاب راهنمای معلم) تربیت‌بدنی و ورزش پرورشی در مدارس ایران و سایر کشورها		
۱/۲۵	۱۱	طرح‌های ملی و المپیادهای درون مدرسه‌ای، استانی و کشوری، آزمون‌های استاندارد و بازی‌های بومی و محلی		
۰/۱۰	۱	وبسایت‌های معاونت تربیت‌بدنی وزارتخانه آموزش و پرورش کشور و استان‌ها		
۲/۲۵	۱۹	گروه (کارشناسان مسئول تربیت‌بدنی شهرستان‌ها و کارشناسان و مدیران تربیت‌بدنی استانی، و سرگروه‌های آموزشی تربیت‌بدنی شهرستانی و استانی) زن و مرد		

۱/۶۵	۱۴	ملی و کشوری (معاونان و مدیران تربیت بدنی و سلامت وزارتخانه آموزش و پرورش سرگروه های آموزشی تربیت بدنی کشوری)، اساتید دانشگاهی و مسئولان فدراسیون و انجمن های ورزشی دانش آموزی
۱۰۰	۸۴۳	مجموع

در جدول شماره شش مشاهده می شود که ابتدا گروه دانش آموزان مدارس (عادی، استثنایی و پیش دبستانی) و بعد از آن، گروه دبیران تربیت بدنی بیشترین سهم فراوانی را در سطح پژوهش های بررسی شده دارند. در ادامه، جدول شماره هفت نشان می دهد که از ۸۴۳ مقاله تحلیل محتوا شده، ۶۰۸ مقاله به تفکیک سطح تحلیل دانش آموزان دوره های مختلف تحصیلی انجام شده اند.

جدول ۷- فراوانی الگوهای پژوهشی به تفکیک سطح تحلیل دانش آموزان در چهار حوزه تربیت بدنی

درصد	فراوانی مجموع	مدیریت	فیزیولوژی و طب ورزشی	بیومکانیک	روان شناسی	سطح پژوهش تحلیلی
۰/۶۵	۴	۱	۳	۰	۰	دانش آموزان پسر
۰/۱۵	۱	۱	۰	۰	۰	هنرستان دختر
۰/۱۵	۱	۱	۰	۰	۰	تربیت بدنی مختلط
۰/۸۰	۵	۳	۰	۲	۰	دانش آموزان پسر
۰	۰	۰	۰	۰	۰	دانش آموزان دختر
۲/۹۵	۱۸	۰	۶	۱۲	۰	پیش دبستانی مختلط
۱۰/۵۰	۶۴	۰	۲۶	۳۶	۲	دانش آموزان پسر مدارس
۲/۹۵	۱۸	۰	۲	۱۵	۱	دانش آموزان دختر ابتدایی
۷/۷۰	۴۷	۰	۱۲	۳۲	۳	دانش آموزان مختلط ابتدایی
۱۰/۶۵	۶۵	۱۳	۳۰	۱۷	۵	دانش آموزان پسر متوسطه ۱
۵/۲۵	۳۲	۹	۱۱	۸	۴	دانش آموزان دختر متوسطه ۱
۲/۶۰	۱۶	۲	۹	۳	۲	دانش آموزان مختلط متوسطه ۱
۱۱/۳۰	۶۹	۸	۴۱	۱۲	۸	دانش آموزان پسر متوسطه ۲
۷/۷۰	۴۷	۶	۱۳	۱۸	۱۰	دانش آموزان دختر متوسطه ۲
۷/۸۵	۴۸	۲۳	۷	۶	۱۲	دانش آموزان مختلط متوسطه ۲
۲/۳۰	۱۴	۰	۶	۷	۱	دانش آموزان پسر ابتدایی و متوسطه
۰/۸۰	۵	۰	۲	۳	۰	دانش آموزان دختر ابتدایی و متوسطه
۶/۰۵	۳۷	۶	۱۰	۱۹	۲	دانش آموزان مختلط ابتدایی و متوسطه

مدارس استثنایی	پسر	۱	۷	۲۲	۳۶	۶۶	۱۰/۸۵
ترکیبی از دانش‌آموزان	دختر	۱	۱۲	۱۱	۰	۲۴	۳/۹۰
مقاطع ابتدایی و متوسطه	مختلط	۱	۱۴	۱۱	۵	۳۱	۵/۰۵
مجموع		۵۳	۲۲۳	۲۲۲	۱۰۸	۶۰۸	۱۰۰

زیرالگوی سه؛ نوع گردآوری داده‌ها: براساس جدول شماره هشت، بیشتر مطالعه‌ها از بررسی دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم (۱۹/۴۵ درصد) و کمتر از یک درصد از مطالعه‌ها از دانش‌آموزان ایرانی در خارج از کشور، دانش‌آموزان خارجی، معلمان تربیت‌بدنی، سایر معلمان غیرایرانی، مدیران، کارشناسان و دانشجویان و دانش‌آموختگان تربیت‌بدنی دانشگاه فرهنگیان کشور، دانشجو-معلمان، دانش‌آموزان هنرستان تربیت‌بدنی و دانش‌آموزان و اولیای دانش‌آموزان حاصل شده‌اند.

جدول ۸- فراوانی الگوهای پژوهشی به تفکیک گردآوری اطلاعات (جامعه و نمونه پژوهش)

جامعه و نمونه پژوهش	پسر	دختر	مختلط	مجموع فراوانی	درصد
دانش‌آموزان مقطع ابتدایی	۶۴	۱۸	۴۷	۱۲۹	۱۵/۳۰
دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول (راهنمایی)	۶۵	۳۲	۱۶	۱۱۳	۱۳/۴۰
دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم	۶۹	۴۷	۴۸	۱۶۴	۱۹/۴۵
دانش‌آموزان پیش‌دبستانی	۵	۰	۱۸	۲۳	۲/۷۰
دانش‌آموزان پیش‌دبستانی، ابتدایی و متوسطه مدارس استثنایی	۱۴	۵	۳۷	۵۶	۶/۶۰
ترکیبی از دانش‌آموزان از مقاطع ابتدایی و متوسطه	۶۶	۲۴	۳۱	۱۲۱	۱۴/۳۵
دانش‌آموزان هنرستان تربیت‌بدنی	۴	۱	۱	۶	۰/۷۰
معلمان (آموزگاران و دبیران) درس تربیت‌بدنی مدارس	۷	۶	۱۲۸	۱۴۱	۱۷/۰۰
کارکنان، کارشناسان، مدیران ستادی (اداره کل تربیت‌بدنی و سلامت استان‌ها، وزارت آموزش و پرورش، فدراسیون ورزش دانش‌آموزی و کارکنان هیئت‌های ورزشی دانش‌آموزی)، اساتید و خبرگان دانشگاهی				۱۳	۱/۵۰

۰/۳۵	۳	مدیران، کارشناسان و دانشجویان و دانش‌آموختگان تربیت‌بدنی دانشگاه فرهنگیان کشور، دانشجو- معلمان
۰/۲۰	۲	دانش‌آموزان ایرانی در خارج کشور، دانش‌آموزان خارجی، معلمان تربیت‌بدنی و سایر معلمان غیرایرانی
۱	۹	کارکنان، کارشناسان مسئول تربیت‌بدنی و سلامت شهرستان‌ها و سرگروه‌های آموزشی و مسئولان کانون‌ها، انجمن‌ها و هیئت‌های ورزشی دانش‌آموزی شهرستان‌ها
۰/۳۵	۳	دانش‌آموزان و اولیای دانش‌آموزان

ادامه جدول ۸- فراوانی الگوهای پژوهشی به تفکیک گردآوری اطلاعات (جامعه و نمونه پژوهش)

درصد	مجموع فراوانی	پسر دختر مختلط	جامعه و نمونه پژوهش
۲/۲۵	۱۹		کارکنان ادارات آموزش و پرورش، معلمان و کارشناسان مسئول شهرستانی و استانی و مدیران مدارس
۰/۹۵	۸		معلمان دبیران تربیت‌بدنی و غیرتربیت‌بدنی
۰/۶۰	۵		مدیران و مسئولان (مدارس، باشگاه، رویدادها، فضاهای ورزشی آموزش و پرورش) ملکی و استیجاری
۱/۳۰	۱۱		بررسی اسناد (کتابخانه‌ای، مقالات پژوهشی، اینترنتی، وبسایت‌ها و غیره) جامعه آماری ترکیبی (ترکیبی از مدیران ستادی تربیت‌بدنی آموزش و پرورش، کارشناسان و مربیان ورزشی مدارس دانش‌آموزان مقطع متوسطه در هنرستان‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی کشور و غیره)
۱۰۰	۸۴۳		مجموع

زیرالگوی چهار؛ منبع داده‌ها: منبع داده‌ها دو حالت دارد: ۱- نوع پژوهش از نظر زمانی داده‌ها در جدول شماره ۲ و ۲- نوع ابزار گردآوری داده‌های پژوهش در جدول‌های شماره ۱ و ۲.

جدول ۹- فراوانی الگوهای پژوهشی به تفکیک نوع ابزار گردآوری‌ها

درصد	فراوانی	منبع داده‌ها (نوع ابزار گردآوری‌ها)
۳۸/۵۰	۳۲۵	پرسش‌نامه
۰/۲۵	۲	مصاحبه
۲/۲۵	۱۹	اسناد و بایگانی، مدارک کتابخانه‌ای، شواهد در دسترس (شامل پایگاه‌های داده‌های دست دوم مراکز آماری) و جست‌وجوی اینترنتی (سندکاوی)، برگه کدگذاری براساس دستورالعمل پژوهشگر ساخته

۳/۵۰	۳۰	ترکیبی (ترکیبی از پرسش‌نامه با مصاحبه یا اسناد و بایگانی، اینترنتی، کتب مرجع و مقالات داخلی و خارجی مرتبط)
۵۵/۵۰	۴۶۷	پروتکل پژوهش (تمرین): پرسش‌نامه، مسائل اندازه‌گیری آنتروپومتریک و آزمون (فعالیت) های بدنی فیزیولوژیک
۱۰۰	۸۴۳	مجموع

براساس جدول شماره ۱۰، بیشتر پژوهش‌های با موضوع تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی ایران، به ترتیب از پروتکل (برنامه پیش‌نویس تمرینی) پژوهش با ۵۵/۵۰ درصد و پرسش‌نامه‌ها با ۳۸/۵۰ درصد و کمترین پژوهش‌ها از ابزار مصاحبه ۰/۲۵ درصد استفاده کرده‌اند. در جدول شماره ۱۰، ۹۸/۵۰ درصد از پژوهش‌ها تنها از داده‌های مقطعی و کمتر از ۱/۵۰ درصد از پژوهش‌ها از ترکیبی از داده‌های طولی و مقطعی استفاده کرده‌اند. استفاده از داده‌های طولی گزارش نشد.

جدول ۱۰- فراوانی الگوهای پژوهشی به تفکیک دوره (مدت زمان) انجام پژوهش

درصد	فراوانی	مدت زمان انجام پژوهش
۹۸/۵۰	۸۳۱	مقطعی
۰	۰	طولی
۱/۵۰	۱۲	ترکیبی از طولی و مقطعی
۱۰۰	۸۴۳	مجموع

زیرالگوی پنج؛ توزیع جغرافیایی: از نظر توزیع جغرافیایی، مطابق جدول شماره ۱۱، پژوهش‌های با موضوع تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی در مدارس ایران، در سطوح بین‌المللی، ملی، منطقه‌ای و استانی انجام شده‌اند.

جدول ۱۱- فراوانی الگوهای پژوهشی به تفکیک پراکنش جغرافیایی

درصد	فراوانی	پراکنش جغرافیایی	درصد	فراوانی	پراکنش جغرافیایی
۱/۶۵	۱۴	استان اردبیل	۰/۶	۵	بین‌المللی (مقایسه ایران با دیگر کشورها)
۱/۶۵	۱۴	استان کهگیلویه و بویراحمد	۱۰/۷۰	۹۰	ملی (کشوری)
۱/۴۰	۱۲	استان قزوین	۱۵/۵۵	۱۳۱	شهر تهران
۱/۴۰	۱۲	استان چهارمحال و بختیاری	۴/۱۵	۳۵	استان تهران (شهرستان‌های تهران)
۱/۴۰	۱۲	منطقه‌ای (در دو استان و بیشتر)	۸/۵۵	۷۲	استان اصفهان

۱/۳۰	۱۱	استان مرکزی	۴/۶۵	۳۹	استان خراسان رضوی
۱/۱۵	۱۰	استان خراسان شمالی	۴/۶۵	۳۹	گیلان استان
۱/۱۵	۱۰	استان یزد	۴/۲۵	۳۶	استان آذربایجان غربی
۱/۰۵	۹	استان کرمان	۳/۹۵	۳۳	استان کرمانشاه
۰/۹۵	۸	استان خراسان جنوبی	۳/۷۰	۳۱	استان همدان
۰/۹۵	۸	استان زنجان	۳/۴۵	۲۹	استان آذربایجان شرقی
۰/۹۵	۸	استان گلستان	۳/۲۰	۲۷	استان خوزستان
۰/۹۵	۸	استان سمنان	۳/۲۰	۲۷	استان فارس
۰/۶۰	۵	استان ایلام	۲/۷۰	۲۳	گزارش نشده (نامشخص)
۰/۳۵	۳	استان هرمزگان	۲/۶۰	۲۲	استان مازندران
۰/۲۵	۲	کشور و شهرهای خارجی (غیر ایرانی)	۲/۴۰	۲۰	استان کردستان
۰/۲۵	۲	استان سیستان و بلوچستان	۲/۴۰	۲۰	استان البرز
۱۰۰	۸۴۳	مجموع	۱/۸۰	۱۵	استان لرستان

زیرالگوی شش؛ تعداد نویسندگان: جدول شماره ۱۲ بیانگر آن است که بیشترین پژوهش‌های با موضوع تربیت بدنی و ورزش دانش‌آموزی ایران، با همکاری سه نویسنده (۴۷/۵ درصد) و کمترین آن با مشارکت شش نویسنده (۰/۷۵ درصد) نگاشته شده‌اند.

زیرالگوی هفت؛ مشارکت پژوهشی زنان: از بین پژوهش‌های ذکر شده، ۴۱۶ مقاله (۵۵ درصد) حداقل با مشارکت یک نویسنده زن و ۴۵ درصد از مقالات بدون مشارکت نویسنده زن نوشته شده‌اند.

جدول ۱۲- فراوانی الگوهای پژوهشی به تفکیک تعداد نویسندگان و مشارکت پژوهشی نویسندگان زن

تعداد نویسندگان	فراوانی	درصد	تعداد نویسندگان	فراوانی	درصد
مقاله با یک نویسنده	۴۶	۵/۵۰	مقاله بدون نویسنده‌ی زن	۳۷۹	۴۵
مقاله با دو نویسنده	۱۹۷	۲۳/۴۰	مقاله با یک نویسنده‌ی زن	۳۱۳	۳۷
مقاله با سه نویسنده	۴۰۱	۴۷/۵۰	مقاله با دو نویسنده‌ی زن	۱۱۶	۱۴
مقاله با چهار نویسنده	۱۶۳	۱۹/۳۵	مقاله با سه نویسنده‌ی زن	۲۸	۳
مقاله با پنج نویسنده	۳۰	۳/۵۰	مقاله با چهار نویسنده‌ی زن	۵	۰/۷۵
مقاله با شش نویسنده	۶	۰/۷۵	مقاله با پنج نویسنده‌ی زن	۲	۰/۲۵
مجموع	۸۴۳	۱۰۰	مجموع	۸۴۳	۱۰۰

ج- روند پژوهشی: روند پژوهشی ناظر بر سال چاپ مقاله است؛ بنابراین، روند پژوهشی در قالب یک محور با عنوان سال چاپ مقاله بررسی شد. جدول شماره ۱۳ نشانگر روند افزایشی پژوهش‌ها در این حوزه است و سال ۱۳۹۰ را می‌توان نقطه آغاز این روند به‌شمار آورد؛ زیرا، بیش از ۷۰ درصد از پژوهش‌ها در این سال و پس از آن منتشر شده‌اند.

جدول ۱۳- فراوانی الگوهای پژوهشی به تفکیک سال انتشار (چاپ) مقاله

سال انتشار (چاپ) مقاله	فراوانی	درصد	سال انتشار (چاپ) مقاله	فراوانی	درصد
۱۳۷۸	۵	۰/۶۰	۱۳۸۸	۳۸	۴/۵۰
۱۳۷۹	۱۰	۱/۲۰	۱۳۸۹	۳۵	۴/۱۵
۱۳۸۰	۱۱	۱/۳۰	۱۳۹۰	۴۵	۵/۳۰
۱۳۸۱	۹	۱/۰۵	۱۳۹۱	۶۶	۷/۸۰
۱۳۸۲	۱۴	۱/۷۰	۱۳۹۲	۷۳	۸/۶۵
۱۳۸۳	۲۲	۲/۶۰	۱۳۹۳	۱۰۲	۱۲/۱۰
۱۳۸۴	۲۲	۲/۶۰	۱۳۹۴	۱۰۱	۱۲
۱۳۸۵	۱۶	۱/۹۰	۱۳۹۵	۱۱۰	۱۳/۵
۱۳۸۶	۳۵	۴/۱۵	۱۳۹۶	۱۰۵	۱۲/۵۰
۱۳۸۷	۲۴	۲/۸۵	مجموع	۸۴۳	۱۰۰

بحث و نتیجه‌گیری

تأکید این پژوهش به سه موضوع گرایش‌ها، الگوها و روند پژوهشی بود. نتایج تحلیل محتوای پژوهش‌های مربوطه در نشریات داخلی ایران از سال ۱۳۷۸ تا پایان سال ۱۳۹۶، نشان داد که حوزه تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی در طول ۲۰ سال اخیر، موضوع مقالات ماهیت انتخابی دارد؛ یعنی پژوهش‌ها ناشی از مسائل و مشکلات این حوزه نبوده‌اند و بیشتر پژوهشگران با تولید مسأله‌های پژوهشی که الزاماً ناشی از چالش‌های این حوزه نبودند به حل آنها و تکمیل فرآیند پژوهشی خود پرداخته‌اند. ولی موفقیت و دانش زیادی پیرامون چالش‌های این حوزه حاصل شده است؛ برای مثال، در حوزه‌های مدیریت ورزشی، روان‌شناسی، رفتار حرکتی، فیزیولوژی و طب ورزشی، در مقایسه با گذشته اکنون اطلاعات بیشتری در دسترس است؛ اما از نظر پژوهشگران، پژوهش‌ها، هدایت‌نشده، غیرمنسجم و پراکنده هستند و هنوز توسعه مفهومی و شناختی یکپارچه‌ای در این حوزه‌ها صورت نگرفته است و چهارچوب‌های پژوهشی مورد توافق نیز به دست نیامده‌اند. از منظر گرایش‌های پژوهشی جدول شماره یک، بررسی ۴۰ نشریه دانشگاهی نشان داد که بیشترین تعداد پژوهش‌ها در فصلنامه «مدیریت ورزشی» (حرکت سابق) دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی دانشگاه تهران و نشریه «رشد و یادگیری حرکتی»، به ترتیب با ۸۷ و ۸۴ مقاله منتشر شده است و همچنین، طبق جدول شماره دو در مورد گرایش‌های پژوهشی، توجه بیشتر پژوهشگران به حوزه مدیریت ورزشی (۳۵/۷۰ درصد) و کمتر به حوزه روان‌شناسی (۹/۶۰ درصد) است که این امر ناشی از پذیرش بیشتر دانشجویان تحصیلات تکمیلی در این حوزه است. بررسی نتایج محورهای سایر حوزه‌ها، از یک طرف نشانگر وجود مسائل

زیادی در این محورها در ارتباط با تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی است که مسئولان امر از آن غفلت کرده‌اند یا در اولویت‌های بعدی آن‌ها برای حل این موارد است؛ زیرا، این معاونت همواره با کمبود مالی و نیروی انسانی در تهیه و تجهیز لوازم و امکانات ورزشی در مدارس روبه‌رو است و با وجود بودن طرح‌های جامع ورزشی برای هر پایه تحصیلی، به‌زعم بیشتر دبیران تربیت‌بدنی، با تناسب‌نداشتن امکانات مدرسه برای اجرای آن طرح مواجه است. از طرف دیگر، باید توجه داشت که نیروی اصلی پیش‌برنده پژوهش‌های حوزه تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی، رقابت درونی برای انتشار مقاله با جامعه آماری در دسترس است و تقاضای این وزارتخانه بزرگ و نیازهای دست‌اندرکاران آن نقش کمتری در شکل‌دهی به پژوهش‌های مربوط به آن را داشته‌اند؛ زیرا، شاهد مقالاتی با موضوع‌هایی تکراری در جوامع آماری جغرافیایی مختلف هستیم که با اولویت‌های پژوهشی وزارت آموزش و پرورش در مورد تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی با عناوین مقالات بررسی شده ارتباط نزدیکی ندارند. این امر موجب پراکندگی موضوع‌ها و انسجام‌نداشتن آن‌ها شده است؛ به طوری که این پژوهش‌ها به ایجاد سیاست‌گذاری دقیقی برای توسعه ورزش دانش‌آموزی در کشور منجر نشده‌اند. همچنین، به چگونگی رشد و پیشرفت آن‌ها که می‌تواند پایه‌ای برای سیاست‌گذاری توسعه سلامت و ورزش همگانی و قهرمانی کشور استفاده شود، کمتر توجه شده است. معاونت تربیت‌بدنی در سه حوزه اصلی تربیت‌بدنی، آسیب‌های اجتماعی و سلامت دانش‌آموزان فعالیت دارد و طبق سند تحول بنیادین، هدف نهایی آن تربیت همه‌جانبه دانش‌آموزان و دستیابی به حیات طیبه است. این هدف دارای چند شاخه است: تکامل شناختی (دانشی)، احساسی و عاطفی (نگرشی)، روانی، حرکتی (مهارتی) و جسمانی. اکنون این سؤال مطرح می‌شود که آیا قانون‌گذاران محترم و معاونت تربیت‌بدنی به عنوان متولی ورزش دانش‌آموزی در کشور به این اهداف در مدارس دست یافته‌اند یا خیر؟ یعنی حداقل موجب توسعه و شکوفایی جسمانی، ذهنی و عاطفی دانش‌آموزان کشور شده است و آمار بیماری‌های ناشی از کم‌تحركی در کشور کاهش یافته است یا خیر؟

با اندکی تأمل در ورزش مدارس و مشاهده دانش‌آموزانی که از فقر حرکتی رنج می‌برند، می‌توان فهمید که با وجود چالش‌های این حوزه در تأمین نیروی انسانی، فضا و تجهیزات ورزشی، هنوز راهکارها و پژوهش‌های لازم برای دستیابی به این هدف انجام نشده‌اند؛ بنابراین، صرف بودجه برای برگزاری مسابقات و المپیادها موجب دوری از این هدف اصلی خواهد شد. برای رفع این چالش باید کاملاً هدفمند و برنامه‌محور در صرف بودجه و تأمین نیروی انسانی عمل کرد. توجه به نهادینه کردن و استقرار برنامه درس تربیت‌بدنی و فعالیت‌های ورزشی، کیفیت‌بخشی به برنامه درسی تربیت‌بدنی و فعالیت‌های ورزشی و نیز فراگیر کردن برنامه درس تربیت‌بدنی و تندرستی نظیر حیاط پویا و نرمش صبحگاهی و غیره، از جمله اقدام‌هایی هستند که باید در اولویت قرار گیرند. الگوهای پژوهشی نیز در قالب چندین

زیرالگوی تحلیل در جداول شماره سه، شماره چهار، شماره پنج، شماره شش، شماره هفت، شماره هشت، شماره نه و شماره ۱۰ شد. طبق نتایج ارائه شده در جداول شماره سه و شماره چهار، نشان داد که روش غالب پژوهش‌ها، از نظر راهبرد، روش تجربی (نیمه‌تجربی با ۵۵ درصد) و روش‌های توصیفی-کمی (میدانی/پیمایش پرسش‌نامه‌ای با ۴۰ درصد) روش پژوهش مقالات بررسی شده، بودند؛ زیرا، بیشتر مطالعات بر روی انسان انجام شدند و مطالعه انسان در شرایط کامل آزمایشگاهی و آزمایشی کامل، به دلیل ملاحظات اخلاقی، شرعی و منحصربه‌فرد بودن انسان‌ها، سختی و محدودیت‌های خاصی دارد و روش‌هایی مناسب با توجه به ماهیت موضوع و هدف پژوهش هنوز توسعه نیافته‌اند. براساس یافته‌های جدول شماره پنج، هدف بیش از ۹۷ درصد از پژوهش‌ها، کاربردی است. برپایه چگونگی به‌کار بستن نتایج پژوهش‌ها می‌توان آن‌ها را به دو دسته «کاربردی» و «بنیادی» تقسیم کرد. نتایج پژوهش‌های کاربردی در کوتاه‌مدت و برای رفع مشکلات موجود استفاده می‌شود. به بیان دیگر، پژوهش‌های کاربردی در حل مسائل جاری مفیدند. روش کاربردی در پی یافتن راه حل و روشی برای رفع نیازهای انسانی است؛ بنابراین، بیشتر پژوهش‌ها با هدف یافتن راه حل و روشی برای رفع نیازهای انسانی تدوین شده‌اند. معمولاً نیاز به انجام پژوهش‌های کاربردی زمانی احساس می‌شود که روش‌ها و اطلاعاتی که در اختیار داریم، برای حل برخی از مشکلات موجود کافی نیستند. در مقابل، پژوهش‌های بنیادی به توسعه و تعمیق مبانی علوم مختلف کمک می‌کنند و در درازمدت امکان گسترش مرزهای دانش بشری را فراهم می‌آورند. شاید یک پژوهش بنیادی به‌هنگام انجام، کاربرد عینی و مشخصی نداشته باشد؛ ولی در درازمدت مبنایی برای توسعه دانایی و انجام سایر پژوهش‌ها خواهد بود. متأسفانه، در حوزه ورزش و پرورش شاهد چنین پژوهش‌هایی بسیار کم هستیم. همچنین، پژوهش توسعه‌ای (۲/۵ درصد) فرایندی است که برای تدوین و تشخیص مناسب بودن یک فرآورده آموزشی (طرح‌ها، روش‌ها و برنامه‌های درسی) انجام می‌شود. هدف اساسی آن، تدوین یا تهیه برنامه‌ها، طرح‌ها و امثال آن است که این امر نیز کمتر انجام شده است و به توجه بیشتر پژوهشگران آینده به آن برای نقد طرح و برنامه‌های ورزشی این وزارتخانه نیاز داریم.

طبق جداول شماره شش، شماره هفت و شماره هشت، سطح تحلیل غالب و جامعه آماری پژوهش در بیشتر پژوهش‌های گروهی است و بیشتر مطالعات روی گروه دانش‌آموزان مدارس عادی به‌ویژه دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم و معلمان درس تربیت‌بدنی، بیشتر در حوزه‌های رفتار حرکتی، فیزیولوژی و طب ورزشی انجام شده‌اند. سطح تجزیه و تحلیل، برای مثال می‌تواند در سطوح فردی، گروهی، سازمانی، ملی و فراملی (بین‌المللی) باشد. نکته کلیدی در هر پژوهش این است که پژوهشگر متناسب با سطح تجزیه و تحلیل خود به طراحی پژوهش و انجام اقدام‌های لازم مانند انتخاب نمونه

و نوع تجزیه و تحلیل متناسب با سطح تجزیه و تحلیل انتخاب شده اقدام کند. یکی از مشکلات روایی برخی از مقالات داخلی ارزیابی شده، بی‌توجهی به سطح تجزیه و تحلیل در نظریه‌پردازی، انتخاب نمونه و تجزیه و تحلیل داده‌ها بود. از آنجایی که داده‌های برخی پژوهش‌ها در یک سازمان (مدرسه) جمع‌آوری شده بودند، پژوهشگر در تعمیم نتایج پژوهش خود به سطوح بالاتر (در چندین سازمان) مجاز نبود، زیرا، به دلیل تغییر سطح تجزیه و تحلیل، روایی نتایج پژوهش خود را برهم می‌زند. در یک تقسیم‌بندی کلی، تعمیم نتایج یک پژوهش از یک سطح پایین‌تر (مثلاً فردی) به سطحی بالاتر (مثلاً تیمی) یا تعمیم نتایج از سطوح بالاتر (مانند جامعه یا سازمان) به سطوح پایین‌تر (مانند تیم و فرد)، زمانی که داده‌های جمع‌آوری شده ما به سطح دیگر مربوط نیستند، الزاماً از دیدگاه نظری درست نیست و ممکن است نوعی مغالطه نظری و روش‌شناختی تلقی شود. مطابق جدول شماره نهم، ابزار اصلی در بیشتر پژوهش‌ها، به ترتیب پروتکل پژوهش (برنامه تمرین) به میزان ۵۵/۵ درصد و پرسش‌نامه به میزان ۳۸/۵ درصد بود. پس از آن، درصد اندکی از پژوهش‌ها، از مصاحبه و بررسی اسناد و مدارک پیشین برای گردآوری داده‌ها استفاده کردند و پژوهش‌های فراتحلیلی نیز مشاهده نشدند. طبق یافته‌های جدول شماره ۱۰، در بیشتر پژوهش‌ها، داده‌های مقطعی به کار رفته‌اند و استفاده از داده‌های طولی و ترکیبی کمتر رایج بود. در واقع، آسانی دسترسی به نمونه‌های آماری گروه دانش‌آموزان، دبیران تربیت‌بدنی و غیره، قابل دسترس بودن آن‌ها، در دسترس بودن پرسش‌نامه‌های استاندارد و نبود پایگاه داده‌های آماری دقیق از پژوهش‌های انجام شده در این حوزه، موجب تمایل بیشتر پژوهشگران کشور به ارائه پژوهش‌های یک‌سطحی، تک‌مقطعی با موضوع‌های تکراری و کلیشه‌ای براساس پژوهش‌های مرتبط شده‌اند. همچنین، براساس جدول شماره ۱۱، از نظر توزیع جغرافیایی، تعداد زیادی از پژوهش‌ها در سطح شهر تهران و در سطح ملی انجام شده‌اند؛ اما در بین دیگر استان‌ها نیز تعداد زیادی از مقالات انجام شده‌اند؛ یعنی تمرکز دانشجویان، دانشگاه‌ها و دستگاه‌های اجرایی آموزش و پرورش در شهر تهران، نتیجه خود را در این حوزه نمایان کرده است؛ به طوری که بیشتر نمونه‌ها و منابع گردآوری داده‌ها در تهران (۱۵/۵ درصد) بودند. همچنین، نتایج جدول شماره ۱۲ نشان داد که ۴۷/۵ درصد از پژوهش‌ها توسط سه نویسنده منتشر شده‌اند و ۵۵ درصد از پژوهش‌ها حداقل دارای یک نویسنده زن بودند. بررسی روندهای پژوهشی در قالب تحلیل روند سال چاپ مقالات در جدول شماره ۱۳ نشان داد که پژوهش‌های مربوطه روندی افزایشی داشته‌اند و از سال ۱۳۹۰ به بعد رشد چشمگیری در بیش از ۷۰ درصد از این پژوهش‌ها در کشور مشاهده می‌شود که ناشی از افزایش ظرفیت دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی رشته تربیت‌بدنی و علوم ورزشی در دانشگاه‌های کشورمان است.

شیوه انجام و نتایج پژوهش حاضر هم‌راستا با پژوهش عاشوری، دوستی، رضوی و حسینی (۱۳۹۶) است. با توجه به نتایج پژوهش حاضر، به وجود یک اتاق فکر قوی و متخصص و ایجاد دفتر چهارمی

علاوه بر سه دفتر حاضر، به نام دفتر تخصصی برنامه‌ریزی، هدایت و نظارت بر فعالیت‌های ورزش دانش‌آموزی در معاونت تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش هستیم. تا ضمن دریافت بازخورد حقیقی از طرح‌ها و برنامه‌های اجرایی در سطح مدارس و ورزش دانش‌آموزی، هدایت درست پژوهش‌های علمی با هدف حل مسائل و مشکلات بنیادی و توسعه‌ای این بخش، همکاری دو جانبه بین واحدهای تحصیلات تکمیلی دانشکده‌های تربیت‌بدنی کشور با معاونت تربیت‌بدنی و سلامت و وزارت آموزش و پرورش برای حل مسائل بنیادی، توسعه‌ای و کاربردی حوزه تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی با الگویی جامع در پژوهش‌ها و برنامه‌داری درسی دانشجویان مقاطع کاردانی، کارشناسی و بالاتر برای تربیت و آموزش مستمر و به‌روز معلمان تربیت‌بدنی در مدارس صورت گیرد و نیز ایجاد نشریه‌ای علمی-پژوهشی مستقل با موضوع پژوهش در ورزش دانش‌آموزی برای استحکام پایه‌های سلامت و ورزش همگانی و قهرمانی کشورمان، بیش از پیش احساس می‌شود تا به جایگاه مطلوب آن دست یابیم؛ از این رو، بیش از پیش وجود برنامه‌های منسجم، جامع و پایدار در تربیت‌بدنی و ورزش کشور و عمل به آن با نظارت کامل و جلوگیری از موازی‌کاری سازمان‌های مختلف با شناسایی دقیق مشکلات و حل مسائل این حوزه و هدایت این ظرفیت نهفته و آینده‌ساز، در کشور احساس می‌گردد. در پایان، نقل قولی از رنالی (۱۳۹۷) در مورد جایگاه نظام آموزشی کشور در توسعه کشور می‌آید: «اگر بخواهیم توانایی یک کشور را در حوزه قابلیت برای توسعه در نظر بگیریم و اینکه این ملت بخواهد در جهان حرفی برای گفتن داشته باشد و قابلیت اول‌شدن در خاورمیانه را داشته باشد، نباید گفت می‌توانید خودرو بسازید؟ انرژی اتمی دارید یا خیر؟ فقط باید دید آن کشور می‌تواند آدم تربیت کند یا خیر؟ این را از طریق نظام آموزشی آن کشور می‌توان فهمید. اگر توانست آدمی تربیت کند که نرمال، طبیعی، منظم، شاد و با کیفیت باشد، آن کشور توسعه پیدا می‌کند؛ اما اگر نتواند، آن کشور هر صنعتی هم که بسازد نمی‌تواند توسعه پیدا کند. متأسفانه، مدیران ارشد ما به پژوهش اعتقادی ندارند. شاید یکی از مهم‌ترین دلایل آن اسیر شدن بدنه مدیریتی کشور در دست تکنوکرات‌های پیری است که سال‌ها از تغییرات شگرف در علم و دانش و حتی مدیریت دور شده‌اند. سیاست‌ها باید به‌سوی حمایت همه‌جانبه از نخبگان ایرانی، به‌ویژه جذب نخبگانی منجر شود که با آنچه در دنیای امروز در آموزش و پرورش می‌گذرد، آشنایی لازم را دارند»؛ بنابراین، مسئولان معاونت تربیت‌بدنی و سلامت کشور باید سیاست‌های دقیق و بلندمدت خود را در توسعه تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی که رکن اصلی سلامت، ورزش همگانی و قهرمانی آینده کشور است، هماهنگ با برنامه‌های وزارت ورزش و جوانان، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، با بهره‌گیری از توان متخصصان و نخبگان علمی و ورزشی داخلی و الگوهای مطلوب دیگر کشورها تنظیم کنند.

منابع

1. Afshar, A. A. (2012). The necessity and importance of research and its place in the society. Available at: <http://www.tabnak.ir/fa/news/290998>. (Accessed: 13 December 2012). (Persian).
2. Akhiani, H. (2018). Year of support for Iranian elites? Shargh Daily. News Code: 3125. Available at: <http://www.sharghdaily.ir/fa/main/archive>. (Accessed: 17 April 2018). (Persian).
3. Ashori, T., Dosti Pasha, M., Razavi Seyed M. H., & Hoseini, A. H. (2018). Content analysis of the sports entrepreneurial researches in Iran. *Applied Research of Sport Management*, 6(3), 75-86. (Persian).
4. Full text of the constitution of the Islamic Republic of Iran along with the reforms of 1989. Available at: (rc.majlis) Islamic Parliament Research Center Of The Islamic Republic Of IRAN. (Accessed: 20 March 2017). https://rc.majlis.ir/fa/content/iran_constitution. (Persian).
5. Ghaffari, A. R. (2012). Research: The first step in support of national production. The economics expert. *Ettelaat (The information) newspaper*. Wednesday, No. 25285. Available at: <https://www.ettelaat.com/>. News Code: 25285. (Accessed: 11 April 2012). (Persian).
6. Ghasemi, H., Keshkar, S., Rasekh, N., & Karami, A. (2017). Handbook of content analysis of communication messages. Tehran: Andisheh Ara Publishing. (Persian).
7. Helalizadeh, M., Taghizadeh, M. R., Afshari, M., & Irani, R. (2017). Content analysis of sport physiology. *Journal of Physical Education and Sport Sciences Institute*, 9(34), 17-34. (Persian).
8. Kahan, D., & McKenzie Thomas, L. (2017). School and neighborhood predictors of physical fitness in elementary school students. *Journal of American School Health*. 87(6), 448-456.
9. Pitts, B. G., & Pedersen, P. M. (2005). Examining the body of scholarship in sport management: A content analysis of the journal of sport management. *Sport Management and Related Topics Journal*, 2 (1), 33-52.
10. Ranani, M. (2018). Removing the Sampad exam is a great test for the state. *Shargh Daily*, News Code: 3127. Available at: <http://www.sharghdaily.ir/fa/main/archive>. (Accessed: 19 April 2018). (Persian).
11. Sajjadi, N.A., Hashemi, Z., Behnam, M., Ahmadi, H. R., & Bakhshandeh, H. (2016). Evaluation of scientific research articles about sports management in specialized journals of Iran. *Physiology and Sports Management Studies*, 8(1), 35-50. (Persian).
12. Smucker, Michael. & Grappendorf, Heidi. (2008). A content analysis of sport management faculty collaboration: Since versus multiple authorship. *The SMART Journal*. 4(2), 47-57.
13. Specialized assembly department of physical education and health. (2017). Available at: <http://www.medu.ir/fa/news/item/818759/>. (Accessed: 12 October 2017). (Persian).

14. Tape Rashi, Giti (2010). Content Analysis of Physical Education Research Reports with Emphasis on Management", Master's Thesis, Physical Education Faculty, Islamic Azad University-Karaj Branch. (Persian).

استناد به مقاله

قاسمی، حمید؛ عسگرشمسی، میثم. (۱۳۹۸). تحلیل محتوای پژوهش‌های تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی در ایران. پژوهش در ورزش تربیتی، ۷(۱۶): ۶۱-۸۴. شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2018.5917.1467

Ghasemi, Hamid. & AsgarShamsi, Maysam. (2019). Content Analysis of Physical Education and Student Sport Researches in Iran. Research on Educational Sport, 7(16): 61-84. (Persian). Doi: 10.22089/RES.2018.5917.1467.

Content Analysis of Physical Education and Student Sport Researches in Iran

H. Ghasemi¹, M. Asgarshamsi²

1. Associate Professor of Sport Management Department of Payame Noor University (PNU)
2. PhD student of the sport management Postgraduate Center of Payame Noor University, (Author), physical education teacher and instructor PNU University in Ramsar Branch*

Received: 2018/06/02

Accepted: 2018/10/07

Abstract

Purpose of the research was content analysis of physical education and student sport researches in Iran. This was mixed method based on content analysis to evaluate content of the articles. The statistical sample is the whole number and includes articles published in Iran up to the end of 2017, (N= 843papers). The majority of the researches were published in the journal of growth and motor learning in the Tehran University (87 papers). The main topic of researches is in the fields of sport management: Organizational Behavior of Physical education

* Corresponding Author

Email: asgarshams.m@gmail.com

teachers & Students; Psychology: motivation, students' self-esteem; Motor behavior: motor learning and perceptual-motor function; Physiology: science Exercise, Nutrition, Composition; Sport Medicine: rehabilitation and correction of abnormalities. In the 55% of the researches, the semi- experimental method was used; and 97% of them had a practical purpose, & the group of students with 62% of the dominant analysis level. 72% studies were conducted on students. 98.5% of researches used cross-sectional data, 55.5% with the research protocol tool. Longitudinal data were not used. 15% of researches were conducted in the Tehran and 10% nationally. 70.5% were published by three authors. 55% of the researches had, at least, one female author. Research trend has grown substantially since 2011. Therefore, it is expected that these researches, in addition to identification of existing and past problems and limitations, direct a future approach aiming at discovering opportunities and orientation of administrative & headquarter employees toward health, the creation of cultural, educational & moral values in student sport.

Keywords: Physical Education and Student Sport, Content Analysis, Physical Education and Student Sport Researches, Iran.
